

ПРОГРАМ ПОСЛОВАЊА **ЗА 2015. ГОДИНУ**

УОЧИ ЛУБИЛЕЈА БЕОГРАДСКЕ КАНАЛИЗАЦИЈЕ

Спремно смо
се суочили
са мајским
непогодама

ПРОБНИ РАД МАКИША 2

Шест
деценија
пројектног
бироа

ДОБРИ ЛЉУДИ ДОБРА ВОДА

УВОДНИК

Горан
Козић

goran.kozic@bvk.rs

Солидарност и штедња

Навикнути да нам сушна лета праве проблем изгледа да смо претерали са молитвама за кишу. Оне су стигле и изазвале највеће поплаве у историји Србије, а ни у региону није било боље.

Наши људи и наша механизација стали су на бред, а тамо где га није било направили су га, и, јуначки бранили имовину и животе. Били су истински хероји чије време обично стиже у невреме. Од Крупња до Обреновца наши људи у нашим машинама истински су се потукли са природом. Сада, месецима касније, јасно је да се труд исплатио, људи се враћају у обновљене или нове куће и – живот тече даље.

Баш као што тече вода у новим фонтанама и чесама које ЈКП БВК, као друштвено одговорна фирма поклонила суграђанима. И у центру и по пијацама пршти „савски бисер“ на радост пролазника.

И у нашим домовима цури једна од најквалитетнијих вода у региону. Залог да ће то бити и убудуће је завршетак Макиша 2 фабрике воде која ће обезбедити миран сан београђанима бар у следећих 20 година.

Све време радили смо и на томе да помогнемо грађанима да уђу у систем плаћања, понудили репрограма, понудили да поделимо одговорност: ми на терену, грађани на шалтеру.

Вода мора да се плаћа.

Без струје се некада живело.

Без воде никада!

Као јавно предузеће предузели смо велике мере штедње. Учинили смо све што су градски оци од нас очекивали. Ајде сада нека свако учини своје!

Градоначелник приликом отварања Макиша у пратњи директора ЈКП БВК

Председник општине Раковица Владан Коцић и заменик директора БВК Владо Секулић крај нове чесме у Скојевском насељу

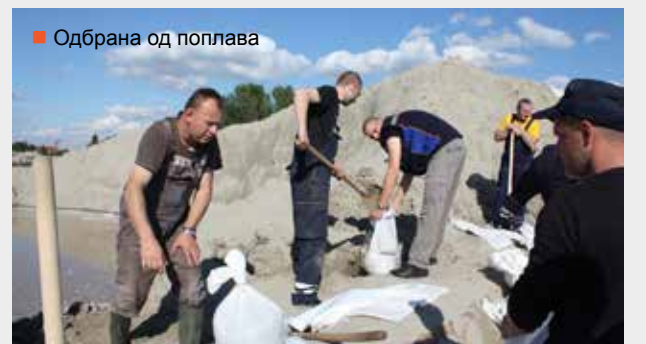
ФОТО ОСВРТ НА 2014. ГОДИНУ

Градоначелник Синиша Мали пушта у пробни рад Постројење Макиш 2

На Петровдан у Вознесењској цркви

Одбрана од поплава

Чамцем до бунара у јеку поплаве

Конституисање Централне пописне комисије

Београдска канализација обележиће 2015. велики јубилеј

ПРОГРАМ ПОСЛОВАЊА ЗА 2015. ГОДИНУ

Приоритет пословне политике, поред основне делатности, биће пуштање у рад Макиш 2 и радови на завршетку комплекса Макиш 2

ОБРАЧУН И ИСПЛАТА ЗАРАДА

У складу са Законом о привременом уређивању основица за обрачун и исплату плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава, Упутству Министарства финансија, Правилнику ЈКП БВК, као и упутству директора ЈКП БВК, умањење основне зараде запослених у ЈКП БВК обрачунава се на следећи начин:

- први обрачун врши се у пуном износу по основу одобрене масе за зараде
- добијена цена рада из првог обрачуна умањује се за 10%
- умањена цена рада је основ за обрачун и исплату зарада и додатака на основну зараду (минули рад, стимулације, прекоремени рад, сменски рад, рад на празник, ноћни рад и др.) запослених у ЈКП БВК.

Треба напоменути да накнаде зарада (боловање до 30 дана, годишњи одмор, плаћено одсуство, верски празник и др.) које се обрачунавају по просеку зарада, као и регрес за годишњи одмор и накнада за топли оброк нису предмет умањења зарада по Закону о привременом уређивању основица за обрачун и исплату плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава.

Програм пословања за наредну годину урађен је на основу процене да ће 2015. година бити једна од тежих, како за грађане тако и за привреду. Због тога, све мере штедње из претходног периода остају на снази и у новој пословној години.

Приоритет пословне политике, поред основне делатности, биће пуштање у рад Макиш 2 и радови на завршетку комплекса Макиш 2. Расходи су планирани у нивоу пројектованих прихода уз остварење позитивног финансијског резултата од 20,7 милиона динара. По измирењу свих обавеза, планирано је да за инвестиције остане 1,1 милијарда динара.

Планирано је фактурисање повећано за 1 посто у односу на 2014. годину и цена воде и одвођења отпадних вода повећана за 5 посто од јула 2015. године. Током 2015. године, радиће се на стварању правне основе за примену фиксне накнаде за погонску спремност, односно за одржавање и замену водомера и погонску спремност, која би се плаћала месечно по водомеру, а у зависности од величине водомера и без обзира на то, да ли има потрошње воде или не. Ефекти увођења ове накнаде ће се стварно осетити тек у 2016. години.

Највећу групу планираних трошкова чине пословни расходи, 88,5 посто укупних расхода. У овој групи расхода највећи су персонални трошкови са 40,7 посто, амортизација са 18,3 посто, трошкови горива и енергије са 16,2 посто, трошкови

одржавања 9,7, трошкови материјала 5,1, трошкови производних услуга 5,6 и нематеријални трошкови 4,5 посто.

Највећи раст се очекује код трошкова материјала за основну делатност, материјала за текуће и инвестиционо одржавање јер су током прошле и ове године у том делу биле највеће уштеде и максимално коришћене залихе, које се не могу спуштати испод минималних.

Трошкови зарада су планирани у складу са Законом о привременом уређивању основица за обрачун и исплату зарада код корисника јавних средстава а према маси за октобар 2014. године. Планирана је укупна бруто 2 маса пре умањења и после умањења основице за 10 процената. Трошак зарада и осталих личних примања ће бити коначно планиран по ребалансу, када се потпише Посебан колективни уговор. Оно што је сасвим сигурно то је, да ће основна зарада, почев од зараде за новембар, бити умањена за 10 посто свима, осим онима чија је основна зарада пре умањења мања од 25 хиљада динара. Умањење се не односи на накнаде које се обрачунавају по просеку, на топли оброк и регрес за годишњи одмор.

У складу са инструкцијом Оснивача, трошкови ангажовања по уговорима о привременим и повременим пословима планирани су са смањењем од 25 посто. Смањени су и трошкови репрезентације за 60, а трошкови донација и давања за хуманитарне намене за 40 посто.

ОРГАНИЗАЦИОНА ШЕМА

Саставни део Програма пословања за 2015. је и организациона шема Предузећа базирана на новој систематизацији. Организациона шема је урађена у складу са инструкцијама Радне групе за усаглашавање систематизације послова и радних места. У односу на систематизацију која је била полазна основа, смањен је број сектора за 6, служби за 15, одељења за 32 и укинута 2 места помоћника директора. При изради систематизације, за коју се очекује сагласност Оснивача, водило се рачуна да иста уважи све захтеве али да не угрози процесе функционисања система.

НАДЗОРНИ ОДБОР:

ОСВРТ НА СТАРУ И ОЧЕКИВАЊА ОД НОВЕ ГОДИНЕ

Надзорни одбор ЈКП Београдски водовод и канализација разматрао је Програм пословања Предузећа за 2015. годину на својој тридесетој седници, која је одржана 12. 12 2014. године. Подсећамо да је Надзорни одбор конституисан 13. јуна 2013. године, а нови Закон о јавним предузећима дао му је велики број значајних овлашћења. У јавним комуналним предузећима чији је оснивач локална управа, овај орган има три члана, од којих су два представници Оснивача, док је један из редова запослених. У Надзорном одбору нашег предузећа Оснивача представљају Богдан Влаховић, магистар економије и Светислав Трифуновић, дипломирани економиста, а представник запослених је Светлана Станојевић, дипломирани правник. Уз најлепше жеље свим запосленим поводом предстојећих празника, представници Града оценили су одлазећу пословну годину и изнели своја очекивања од Нове 2015.

Богдан Влаховић
ПРЕДСЕДНИК НАДЗОРНОГ ОДБОРА

Управо ових дана навршавају се две године мог рада у органима управљања ЈКП Београдски водовод и канализација. И пре тога, као дугогодишњи директор „Лоле“ и „Беогаса“ сарађивао сам са Предузећем и у њему упознао много сјајних људи. Често истичем значај овог комуналног система, из кога произилази и наша огромна одговорност, коју смо током ове године често били у прилици да искажемо. Мислим пре свега на подухват запослених током поплава. У скоро немогућим условима успели су да испоруче грађанима довољно квалитетне воде за пиће и да одведу атмосферске и отпадне воде. У исто време ефикасно, брзо и храбро су прискочили у помоћ угроженима на поплавленим подручјима. Желим овом приликом свима њима да честитам и захвалим у име Надзорног одбора.

Истакло бих и један пример успешне сарадње Надзорног одбора, пословодства и стручних служби Предузећа. Ради се о акцији поспешивања наплате воде, која је пре свега имала за циљ да се избегне застареваше и отпис дуговања. За кратко време, захваљујући доброј организацији и огромном напору пословодства и запослених, али и иницијативи Надзорног одбора, постигнути су сјајни резултати. Преостаје нам да исти ентузијазам пренесемо и у наредну годину. Подизање степена наплате важно је јер је то предуслов успешног рада Предузећа, али и нешто што дугујемо грађанима који, упркос материјалним тешкоћама своје рачуне савесно плаћају.

Светислав Трифуновић
ЧЛАН НАДЗОРНОГ ОДБОРА

За кратак осврт на оно што је добро урађено у овој години, као прво и најважније за град Београд, истакао бих завршетак фабрике воде Макиш 2, којом је Београђанима обезбеђено довољно питке воде за наредних 20 година. Именован је директор Предузећа Светозар Веселиновић, од кога се у наредном периоду очекује још веће ангажовање на унапређењу рада и рационализацији пословања Предузећа. Оно што ја очекујем, а чиме ће се на месечном нивоу бавити Надзорни одбор, је ангажовање свих надлежних организационих делова око редовније наплате рачуна за фактурисане услуге воде и канализације и евидентирање и увођење у систем наплате нерегистрованих потрошача. У том циљу, неопходно је да се на време уочавају потенцијални дужници, како не би прешли у категорију застарелих потраживања. Очекујем, такође, да се Извршни одбор, на челу са директором предузећа, максимално ангажује око рационализације пословања, која би обухватила све сегменте, укључујући трошкове пословања око личних примања, материјалних трошкова, набавки и сл.

Оно што је најважније, Предузеће мора обезбедити да Београђани свакодневно добијају здраву питку воду, те да се у срадањи са Градом покушају пронаћи средства за обнову водоводне и канализационе мреже. Свакодневно ангажовање свих у Предузећу на реализацији Програма пословања за 2015. годину мора бити приоритет над приоритетима.

Током маја 2014. године целу Србију, укључујући и престоницу, задесиле су напамњене елементарне непогоде у виду велике количине падавина, које су пратиле поплаве и одрони земљишта. Нажалост, у овој тешкој ситуацији нису могле да буду избегнуте људске жртве.

Били смо сведоци угрожених људских живота, страдања домаћих животиња, пустошења домаћинства и материјалних добара. Тих дана велика одговорност и изазови стајали су пред Државом и Градом. Требало је брзо евакуисати грађане из најугроженијих градова Обреновца, Лазареваца и Крупња, и упоредо спасавати виталне комуналне системе, инфраструктуру и јавна добра, како би по отклањању последица непогода била омогућена нормализација живота.

Својеврстан испит полагало је и наше предузеће. У екстремно тешким условима обезбедили смо суграђанима добро квалитетне питке воде и евакуисали обилне атмосферске воде. Упоредо смо у координацији са Управом Града пружили максималну подршку приликом спасавања људи и добара током читаве ванредне ситуације, али и касније приликом санирања последица непогоде. Укупни трошкови Београдског водовода и канализације за финансирање свих активности током ванредне ситуације износе 100 милиона динара. Несебично смо пружили и све оно што се не може изразити бројевима, а само делимично се описује речима: хуманост и пожртвовање. О тим данима сведочи и интервју са директором ЈКП Београдски водовод и канализација Светозаром Веселиновићем, објављен у „Политици“ 13. Јула 2014, који овом приликом преносимо у целости.

И Н Т Е Р В Ј У

СВЕТОЗАР ВЕСЕЛИНОВИЋ

в. д. директора ЈКП „Београдски водовод и канализација“

Произвођачи београдске чесмоваче славе 122. рођендан. Нема много фирми у Србији које су толико старе. Прва градска пијаћа вода потекла је с – Белих вода. На Петровдан, 1892. године. Тамо се и сада налази најстарије постројење ЈКП „Београдски водовод и канализација“.

Баш у години јубилеја, фирма се нашла у највећим искушењима. О томе како се компанија снашла током недавних катастрофалних поплава, каква се борба водила за сваку кап чисте воде из славина и да ли се размишљало да се прекине водоснабдевање Београда, говори в. д. директора Светозар Веселиновић.

– Ми смо осуђени да морамо да производимо воду. И, из те коже не можемо. Али, дужни смо и да помажемо осталима. Први смо с цистернама дошли у Коцељеву, Уб, Лазаревац... Помогли смо у првом, ударном тренутку да најугроженији људи добију пијаћу воду. Када се стање консолидовало, Лазаревцу смо давали пумпе, возила, механизацију и људе.

■ **Ваша механизација је стизала од Обреновца до Крупња?**

У Обреновцу смо и дан-данас. С механизацијом односимо ђубре са

улица. Тамо смо учествовали у обнови канализације. Будимпештански водовод је послао мини фабрику за прераду воде. Немци су послали једну фабрику која је и дан-данас тамо и производи питку воду. Обреновцу тек сада предстоји борба за обнову канализације, за довођење водовода у претходно стање. Вода је сада добра, али водовод у Обреновцу не може сам да се избори. Ми ћемо им бити на услузи. У међувремену смо помогли Крупњу. Ја не знам шта се тамо догодило. Као да нисмо били на земаљској кугли. Неколико пута смо слали цистерне. Од свих градова, мислим да је Крупан највише страдао.

■ **Поплаве су откриле још понешто. Како је могуће да један велики град, попут Ужица, нема воду и у време редовног стања? И, да ли је могуће да се тако нешто догоди Београду – да главни град остане без воде?**

БЕОГРАЂАНИ МОРАЈУ ДА ЗНАЈУ:
Из чесме мора да тече само исправна вода. Ствар је једноставна: вода из славине је или чиста или је нема!

Пијаћом водом пуне бунаре

■ **Да ли је нормално да се пијаћом водом заливају баште и пластеници? Шта учинити с онима који „укључе“ црево у мају а искључе га у октобру, а сви потрошачи воду плаћају исто?**

За последњих 10 година, људи су смањили потрошњу воде и одговарају на наше апеле да се вода не користи за наливање бунара. Знате ли да се неки бунари наливају пијаћом водом? Некада смо трошили више од 300 литара воде дневно по становнику. Европа је дошла до просека од 120 литара воде по становнику на дан, а ми смо дошли на 200 литара.

■ **Има ли шанси да се уведу тарифе за потрошњу воде, као за струју?**

Можда у будућности. У Грчкој постоји пет тарифа за потрошњу воде. Нама треба да буду узорни водоводи у Будимпешти, Сегедину, Букурешту... Цена воде у Будимпешти је 70 евроценти, као код нас. А канализација која има врхунске уређаје кошта евро. То су врло приступачне цене и за наше услове.

ЛУБИЛЕЈ ПРОИЗВОЂАЧА ЧЕСМОВАЧЕ

ИЛИ ЈЕ ЧИСТА ИЛИ ЈЕ НЕМА

Поплаве су нам велико упозорење.

Ми нећемо напустити водоснабдевање из Саве, али ћемо у наредном периоду да се много више посветимо подземним водама, каже Светозар Веселиновић, в. д. директора ЈКП „Београдски водовод и канализација“

Ако је неко имао добро снабдевање водом то је било Ужице. Имају брану, вештачко језеро и били су поносни на свој водоводни систем. Њима се, међутим, појавила цијанидна бактерија и, захваљујући Војсци и помоћи републике, некако су савладали потешкоће. Не бих им ипак био у кожи. Тако нешто Београду не може да се деси.

■ **Да ли је сте у неком тренутку ипак размишљали да прекинете водоснабдевање Београда?**

Током поплавног таласа, два или три дана, Сава није могла да се препозна. Замућење је било 30 пута веће од дозвољеног! Ми смо санирали стање, али смо ипак размишљали да једнога тренутка зауставимо пречишћавање речне воде. Тада би се Београд снабдевао само из бунара. Потрошили смо велика средства. Додатно смо убацили активни угљ, алуминијум-сулфат и масу хемикалија да бисмо „прочистили“ Саву. Били смо спремни да у сваком тренутку пређемо на снабдевање града преко подземних бунара, у случају да Саву не можемо да прерађујемо. И није нам било лако. Да је Сава наставила да носи пестициде, зауставили бисмо савску воду и вероватно Дунав, иако није био тако замућен.

■ **Током поплава је вест да је вода затрована, на сајту „Блица“, била довољна да изазове панику у Београду. Да ли смо уопште свесни шта би значило да град заиста остане без воде или да у неком тренутку чесмовача заиста буде затрована?**

Све флаширане воде су продате када се појавила лажна вест о затрованој води. Али, флаширане воде нису морале да се рекламирају на такав начин. То је било узнемиравање јавног мњења у Београду. Држали

ОДОВОД

ПРЕНОСИМО

П
ПОЛИТИКЛ

смо сва изворишта под контролом. Београђани морају да знају: из чесме мора да тече само исправна вода. Ствар је једноставна: вода из

славине је или чиста или је нема! Ниједног тренутка не бисмо дозволили да потече вода из славина на уштрб њеног квалитета.

■ **Ви, дакле, тврдите да не постоји ни промил шансе да потече неисправна вода?**

Апсолутно. Ми знамо каква вода долази на уређаје за пречишћавање. Сигурносна здравствена контрола воде мерљива је у сваком тренутку, у свакој секунди.

■ **Да ли је време иза нас показало следећу дилему – ако неко у Европи пије воду са чесме да ли је он глуп или је повлашћен?**

Ми смо повлашћени. Наш производ, чесмовачу, не треба да рекламирамо. Када је рађен „Макиш један“, Сава је била домаћа река. Сада је међународна. Ми сада више не контролишемо шта наше комшије бацају у Саву. Поплаве су нам зато велико упозорење. Ми нећемо напустити воду из Саве, али ћемо у наредном периоду да се много више посветимо подземним водама. Последњих седам, осам година нисмо радили на одржавању подземних вода. Сада завршавамо „Макиш два“, најсавременији уређај за пречишћавање питке воде за Саву. Чим завршимо „Макиш један“, реконструисамо „Макиш један“ јер је садашња опрема стара 25 до 30 година. Овакве поплаве можда нису биле хиљаду година, али можда се догоде опет за неколико година.

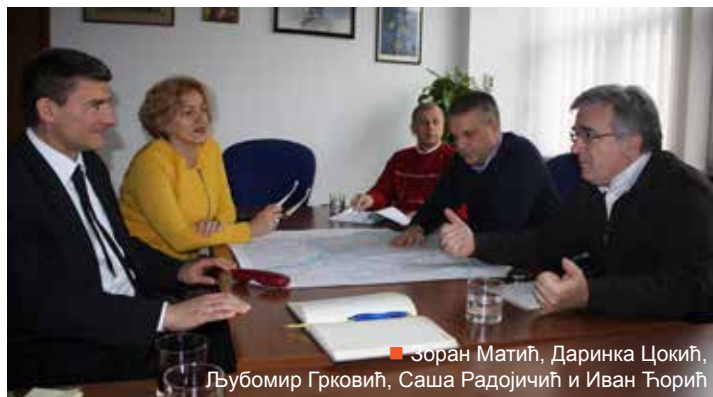
■ **Да ли обичан свет разуме да се вода прави и да је то, заправо, скуп производ?**

Водовод је у овом тренутку близу модерних европских водовода, али је канализација далеко иза. У наредном петогодишњем плану, 70 одсто наших средстава треба концентрисати на канализационе системе. Од свих главних градова, Београд је остао једини који нема канализационе уређаје за пречишћавање. Ту ће нам помоћи „Београд на води“ јер се сада комплетна канализација излива управо тамо где ће бити „Београд на води“ – између Бранковог моста и Сајмишта. Зато канализациони систем треба да пребацимо тунелом кроз интерцептор у Вишњићкој улици и тунелом који је пробијен у правцу Вишњица – Велико Село. Јапански кредит ће покрити кичму централног канализационог система. Он ће бити највећа подршка „Београду на води“. Он не може бити саграђен а да се испод солitera излива канализација.

КАКО СМО СЕ СУОЧИЛИ СА МАЈСКИМ НЕПОГОДАМА

ПРВИ ФОРМИРАЛИ ОПЕРАТИВНИ ШТАБ ЗА ОДБРАНУ ОД ПОПЛАВА

Зоран Матић, Даринка Цокић, Љубомир Грковић, Саша Радојичић и Иван Ђорић

Марко Антић, Миле Копуновић, Александар Радовановић, Сениша Маријковић, Драган Марјановић

Ванредна ситуација изазвана елементарним непогодама у Републици Србији проглашена је 15.05.2014. године. Истог дана наше Предузеће је адекватно одреаговало формирањем Оперативног штаба за одбрану од поплава, првог међу свим градским комуналним системима.

Координатор Штаба био је руководилац Сектора безбедности **Иван Ђорић**, док су чланови били: извршни директор за канализациони систем **Зоран Матић**, руководилац Сектора канализационе мреже **Даринка Цокић**, руководилац Електро-машинских постројења **Саша Радојичић** и шеф Службе одбране **Љубомир Грковић**. Оперативни штаб је заседао свакодневно, анализирао урађено током претходна 24 часа и доносио одлуке о раду у наредна 24 часа. Наше предузеће највише се ван Београда ангажовало у Обреновцу, Лазаревцу и Крупњу. Чланови Штаба обилазили су Обреновац и Лазаревац, трудећи се да договорене мере буду реализоване. Током ванредне ситуације у БВК је формирана и комисија задужена за клизишта.

Покушајемо овом приликом да сумирамо најважније активности нашег предузећа током ванредне ситуације и да макар поменемо службе и секторе чији су запослени и овом приликом потврдили да припадају колективу у коме је солидарност традиција.

ОПЕРАТИВНИ ШТАБ организовао је двадесетчетворочасовну припрему специјалних возила и грађевинске механизације за интервенције на канализационом систему, као и чишћење

колектора, сливника, шахтова и осталих одводних система на територији Града у циљу прихватања и одвођења повећаних количина атмосферских падавина. Надзирао је и контролисао планиране активности на одржавању канализационог система у периоду повећане опасности од поплава на територији Града. Непрекидно је имао координацију рада са Градским штабом за ванредне ситуације и другим комунално-оперативним центрима. Комуникацију су одржавале службе Обезбеђења и Канализационог система, као и Контакт центар.

■ СЕКТОР КАНАЛИЗАЦИОНЕ МРЕЖЕ

слао је специјална возила са усисно потисним дејством у Обреновац и Крупњ, ангажовао пумпе за испумпавање воде у Обреновцу и Лазаревцу и припремао мобилну електро опрему за пумпе у Обреновцу. У Обреновац је био упућен и багер за транспорт

■ Запослени у БВК припремају џакове за одбрану од поплаве

угинулих животиња. Поред тога, екипе канализационе мреже радиле су на ослобађању пропуста на каналима за одводњавање у више насеља у општинама Земун и Палилула. Ангажована су специјална возила на 22 локације у граду.

■ ИЗ ОДЕЉЕЊА АУТОЦИСТЕРНИ

у Сектору транспорта једанаесторо људи са 10 возила било је непрекидно ангажовано на ужем подручју града, као и на поплавленим подручјима, где су на испомоћи били и дизел агрегати и пумпе. Организовано је и дежурство у у прихватном центру Арена за одржавање водоводне и канализационе инсталације.

■ СЛУЖБА САНИТАРНЕ КОНТРОЛЕ

појачано је надзирала процес прераде воде по свим фазама на производним погонима београдског водовода, а посебно процес дезинфекције воде. Интензивирана је контрола квалитета сирове површинске воде река Саве

■ До потопљених бунара стизало се чамцима

Подршка пријатеља из иностранства

Није изостала ни инострана помоћ. У време ванредне ситуације у помоћ су нам притекле колеге из Бугарске, Мађарске и Немачке. Из Бугарске је у Београд стигло 11 канализационих цистерни, које су током десет дана боравка биле ангажоване у Обреновцу. Коришћене су за прање приградских насеља Обреновца и за пијаћу воду намењену животињама. Из Мађарске и Немачке допремљене су мобилне мини фабрике за прераду речне воде, капацитета 5.000 и 10.000 литара воде на дан. Ова вода је пакована у кесе и одпремана у Обреновац. Служба обезбеђења давала је логистичку подршку 24 часа дневно колегама из Бугарске. Наше Предузеће је гостима обезбедило смештај, превоз, поправку кварова на опреми и мобилну комуникацију током њиховог боравка у Обреновцу и Београду.

и Дунава. Поред редовног програма контроле квалитета воде из београдског водоводног система, обављала су се и ванредна узорковања и анализе воде из потенцијално угрожених делова града. Свакодневно су размењиване информације о квалитету воде са Градским заводом за јавно здравље, као и са Санитарном инспекцијом Министарства здравља. Градски завод је Градском штабу неколико пута дневно достављао обједињена саопштења о квалитету београдске воде.

■ СЕКТОР ПРОИЗВОДЊЕ И ТЕХНИЧКЕ ПОДРШКЕ

интензивно је анализирао воду у погонским лабораторијама, тако да је на дневном нивоу рађено око 1000 анализа физичко-хемијских параметара воде, којих се иначе у нормалним условима обави 550. Непрекидно је контролисан рад Рени бунара, који су листом били потопљени, па им се приликом ремонта, санације и контроле опреме приступало из чамаца. Стално се водило рачуна да речна вода не оштети инсталације, што је захтевало непрекидна дежурства и патролирање дуж десетинама километара разуђеног изворишта.

■ СЛУЖБА ОБЕЗБЕЂЕЊА И СЛУЖБА ОДРЖАВАЊА ПОСЛОВНИХ ОБЈЕКТА

биле су ангажоване на вишедневном паковању џакова за утврђивање бедема за одбрану Београда од потенцијалног поплавног таласа Саве. На овом послу је радило 58 радника Предузећа. Они су упоредо бранили од надохле Топчидерке истоимену канализациону црпну

станицу. Поред тога, запослени у Служби одржавања пословних објеката обавили су комплетну реконструкцију мокрих чворова и санацију два објекта касарне у Обреновцу, која је до тада била ван функције и где није било ни воде ни струје, а требало је брзо припремити за пријем евакуисаних грађана из Обреновца.

■ У СЕКТОРУ ПРАВНИХ И КАДРОВСКИХ ПОСЛОВА

припремљени су спискови и успостављена комуникација са нашим колегама са поплавлених подручја. Њима су упућивани пакети са најнужнијим потрештинама, а када су се за то стекли услови били су у прилици да санирају штету средствима

које је обезбедило предузеће, али и колеге одвајањем једнодневне зараде.

■ **КОМЕРЦИЈАЛНИ СЕКТОР** је радио на обезбеђивању додатних количина горива, хемикалија за потребе прераде воде, неопходног грађевинског, водоводног и канализационог материјала. Набављене су потребне количине песка, шљунка и фолије за обезбеђивање пословних објеката и погона од поплаве и продирања воде.

■ **СЕКТОР БЕЗБЕДНОСТИ** иницирао је ванредну набавку већих количина ПВЦ одела, гумених чизама, кабаница, прслука за спасавање, рибарских комбинезона, епидемиолошких маски, гумених рукавица и батеријских лампи.

■ Немања Стефановић багером рашчишћава обреновачке улице

ТЕХНОЛОШКА ЛИНИЈА У БРОЈЕВИМА

■ ГЛАВНА
ТЕХНОЛОШКА
ЛИНИЈА ППВ МАКИШ
2 ПРОСТИРЕ СЕ НА
ПОВРШИНИ ОД
ОКО 8.500m², ШТО
ЈЕ ПРИБЛИЖНО
ПОВРШИНИ ДВА
ФУДБАЛСКА ТЕРЕНА.
НАЈВИШИ ОБЈЕКАТ
ДОСТИЖЕ ВИСИНУ
ОД 21m, А НАЈДУБЉЕ
УКОПАНИ ДУБИНУ
ОД 7,5m.

■ ТОКОМ ИЗГРАДЊЕ
ИСКОПАНО ЈЕ ПРЕКО
38.000m³ ЗЕМЉЕ,
ИЗРАЂЕНО ЈЕ 880
ШИПОВА УКУПНЕ
ДУЖИНЕ ПРЕКО 11km,
У АБ КОНСТРУКЦИЈУ
УГРАЂЕНО ЈЕ ОКО
25.000m³ БЕТОНА И ОКО
2.400t АРМАТУРЕ.

■ РАДОВИ НА ОБРАДИ
УНУТРАШЊИХ
ПОВРШИНА
ОБУХВАТИЛИ СУ
ЗАШТИТУ СУВИХ И
МОКРИХ БЕТОНСКИХ
ПОВРШИНА,
ОКО 35.000m² И
ПОСТАВЉАЊЕ
КИСЕЛО-ОТПОТРНЕ
КЕРАМИКЕ НА
ПОВРШИНИ ОД
ОКО 16.000m².

■ ЗА ИЗРАДУ ФАСАДЕ
УПОТРЕБЉЕНО
ЈЕ ОКО 7.500m²
ЛУМИНИЈУМСКИХ
ФАСАДНИХ ПАНЕЛА.

ПРОБНИ РАД МАКИША 2

Градоначелник Београда Синиша Мали и директор ЈКП Београдски водовод и канализација Светозар Веселиновић пустили су 5. септембра 2014. године у пробни рад Постројење за прераду воде Макиш 2, чија је изградња почела 23. јуна 2008. године.

За реализацију овог пројекта ЈКП „Београдски водовод и канализација“ закључило је два уговора. Први за пројектовање и испоруку опреме са израелском фирмом „J.V. Tahal consulting engineers LTD, Pianimpianti S.P.A.“, на износ од око 21 милион евра и други за изградњу постројења са фирмом „Приморје“ – Словенија, на износ око 18 милиона евра. Поред тога, средствима из буџета Града реализован је уговор за изградњу резервоара чисте воде, капацитета 22.000 кубних метара, са домаћом компанијом Хидротехника – Хидроенергетика, чија вредност износи око 4 милиона евра.

На Постројењу Макиш 2 примењује се иста основна технологија прераде воде из реке Саве, као и на постројењу Макиш 1, јер се у досадашњој пракси показало да је овај поступак ефикасан и да даје воду високог квалитета, која у свим параметрима у потпуности задовољава Правилник о хигијенској исправности воде за пиће.

Пројектовани капацитет Макиша 2 је 2 кубна метра воде у секунди. Овај погон биће повезан са постројењима Макиш 1 и Језеро у јединствен систем, чији ће укупни капацитет бити 5 кубика у секунди. Поред повећања капацитета, Макиш 2 унапређује технологију прераде површинске речне воде, тако што побољшава озонизацију, а увођењем

угљен диоксида поступак бистрења биће ефикаснији, безбеднији и економичнији. Са овим постројењем у Београдски водовод по први пут се уводи UVдезинфекција, којој ће бити подвргнута сва вода прерађена на комплексу Макиш.

Проширење обима радова, изградња целина које нису биле предвиђене основним пројектом и финансијски проблеми условили су да се изградња пројекта продужи до 2014. године. У августу је започело финално пуштање опреме у пробни рад, што представља и физички завршетак радова на изградњи главне таехнолошке линије.

О режиму пробног рада и предусловима за рад Макиша 2 у пуног капацитету **Ненад Јокић**, директор изградње ППВ „Макиш 2“ каже:

„Пробни рад је врло комплексна и захтевна фаза за објекте оваквог типа. Подразумева сва функционална испитивања опреме и објекта, како појединих делова процеса тако и постројења као целине, а има за циљ да докаже да Постројење ради у складу са задатим условима и да даје воду траженог квалитета. За ову фазу неопходно је максимално и ангажовање обученог и стручног особља, јер подразумева велики број сложених руковања, контрола и испитивања.

Комплетан поступак пуштања у пробни рад изводи се без, или са минималним утицајем на рад постројења Макиш 1 и Језеро.

Испитивања процесне, машинске и електро опреме изводи са променљивим протицајима, у границама од 500 l/s до 1000 l/s, укључујући и дозирање хемикалија са потпуном аутоматизацијом процеса.

Успешано стартовање постројења прогласиће се тек након уклањања свих недостатака, који су уочени током тестирања и када се докаже да ППВ Макиш 2 производи воду захтеваног квалитета у континуалном временском периоду, који не сме бити краћи од три

дана. Тренутно је у току фаза пробног рада са 1000 l/s на Линији Б. Активности се одвијају по усвојеној динамици, са мањим проблемима у функционалности опреме, који се решавају у „ходу“. Планирани завршетак пробног рада је крај децембра 2014. године.

ПРЕДСТОЈЕЋЕ ИНВЕСТИЦИЈЕ

Реализација пројекта Макиш 2 обухвата не само Главну технолошку линију, већ и друге објекте чијом изградњом би се комплетирао цео комплекс Макиш и довео у пуну функционалност, која подразумева производњу и испоруку воде у капацитету од 5 m³/s.

Рад ППВ Макиша 2 пуним капацитетом оствариће се у тренутку реализације свих раније предвиђених пројеката, који ће објединити и функционално повезати сва три производна погона: ПП Макиш 1 (2000 l/s), ФП Језеро (1000 l/s) и ППВ Макиш 2 (2000 l/s).

Предуслов је реализација следећих пројеката:

- Потисни цевовод сирове воде са затварачницама
- Веза постројења ПП Макиш 1, ПП Језеро и ППВ Макиш 2
- Реконструкција и санација ПП Макиш 1 и ФП Језеро
- Реконструкција објекта Третмана муља
- Реконструкција пећи за регенерацију ГАУ
- Пумпна станица чисте воде
- Третман отпадних вода

ШЕСТ ДЕЦЕНИЈА ПРОЈЕКТНОГ БИРОА

Следеће године навршава се 60 година од оснивања Бироа за пројектовање Београдског водовода и канализације. Први задатак 1955. године, по оснивању Бироа, био је ревизија Генералног пројекта снабдевања Београда водом, усвојеног пет година раније, а први велики пројекат је био реализација првог тунелског довода „кичме београдског водовода“ од производног погона Баново брдо до црпне станице Ташмајдан.

Инжењер **Милош Кордић** био је на челу Пројектног бироа БВК од његовог оснивања, 1955. до 1964. године. Памтимо га по капиталним објектима које је пројектовао, а најважнији су Генерално решење водовода за Београд '57. и '77. године, тунелски довод, пречника 1800mm, Баново брдо - Ташмајдан са пратећим објектима, постројења Баново брдо и Бежанијска коса, тунелски довод, пречника 1750mm, Бежанија - Земун са пратећим објектима. Важно је истаћи да је Кордић творац Идејног и Главног пројекта постројења „Макиш“. Сви капитални објекти водовода и канализације у Београду, били су финансирани из буџета Града, а већина је изграђена на основу пројеката Пројектног бироа БВК. Док је раније у Бироу радило око 60 запослених, временом се број људи смањио, делом захваљујући напредовању технологије, а делом због прерасподеле инжењера у друге службе и секторе.

О томе како данас функционише Биро разговарали смо са **Слађаном Савић**, шефицом Бироа за

пројектовање БВК и групом искусних колега инжењера. Слађана нам објашњава како ова важна Служба данас функционише: „У Бироу су заступљени хидротехнички, конструктивни, архитектонски, машински, електро и геодетски послови. За сваки пројекат се одређује шеф пројекта и тим инжењера који су потребни за његову реализацију. По структури, тим се увек прилагођава природи пројекта.“ Као значајан овогодишњи пројекат **Драган Патарчић**, заменик шефа Бироа, наводи нам 77km испројектоване водоводне мреже за насеље Рипањ, док **Радушка Веселиновић**, заменица руководиоца Сектора развоја и пројектовања, даје пример пројектовања батајничког канализационог система који обухвата насеља Батајницу, Плаве хоризонте и Шангај. За канализациони систем у подавалском подручју Биро је пројектовао постројење за пречишћавање отпадних вода у насељу Зуце, које је почетком године пуштено у рад. Поред наведених наши

пројектанти су радили и пројекте за објекте на недавно изграђеном Мосту на Ади.

Инжењери из Бироа за пројектовање, осим рада на новим пројектима, обављају и техничку контролу и пројектантски надзор, уколико за то постоји потреба, као и пројекте реконструкције свих хаварија или пренамене објеката на погонима. **Душица Вељковић**, шеф пројекта у Бироу, објашњава: „Уколико се правовремено не уради санација неког објекта, онда је неизбежна реконструкција, а то је комплексније и скупље решење.“

По потреби, када у Бироу има слободних капацитета, раде се пројекти и за општине, Дирекцију за грађевинско земљиште или Град Београд. „Ми смо првенствено сервис за нашу матичну кућу“ наглашава Слађана Савић и додаје: „Наш Биро радио је и пројекте за стамбене објекте у Камендину и на Карабурми, као и архитектонско-грађевински пројекат реконструкције и надградње КЛЦ-а на Макишу.“ Биро поред сагледавања

Драган Патарчић, Душица Вељковић, Радушка Веселиновић и Слађана Савић

и израде пројеката, прикупља и сву потребну техничку документацију за добијање грађевинских дозвола.

Модернизација и искуство

Душица Вељковић присећа се како је некада читав тим људи радио на пројекту: „Инжењер је давао задатак, техничар је цртао цртеже, цртач је туширао, док је дактилограф куцао текстуални део. Данас, захваљујући технолошком развоју, постоје програми за пројектовање који омогућавају да инжењер све одрађује сам.“ Наши саговорници су сагласни да за садашњи обим послова Биро има довољно капацитета, али и да би, док има стручних и искусних кадрова, требало припремити млађе да истим квалитетом наставе да раде убудуће, јер су водоводни и канализациони систем живо ткиво, које непрекидно расте и захтева брижљиву негу. Радушка Веселиновић подсећа да су за БВК добра прилика за инвестиције „ИРА“ фондови Европске уније који захтевају добру техничку документацију: „Отвара нам се пут ка већим инвестицијама, али је потребно стручно урадити пројекте и искористити потенцијал запослених у Бироу.“

Слађана Савић наглашава и да је Београд највећи град у региону, са изузетно комплексним системом водовода и канализације, због географског положаја и броја становника који у њему живи. Треба

имати на уму и да су у питању два независна система, који различито функционишу, као и да Биро мора да сарађује са другим градским службама: „Од других градских предузећа добијамо сагласности због њихових инсталација. По добијању задатка, пре пројектовања излазимо на терен због сагледавања проблема заједно са колегама са мреже.“ Постоје и одређене околности које ограничавају извођење, као што је пример код канализације – систем је стално активан и не може да се заустави.

Иако су компјутери, на којима раде од деведесетих година, олакшали посао, и даље су знање, радно искуство,

труд и одговорност запослених у Бироу незаменљива снага, која је најважнија у настајању пројеката. Летос су са поштовањем и сетом у пензију испратили дугогодишњег водећег пројектанта Бранка Марковића, кога кресе поменути епитети и који је био узор за млађе колеге, на којима је одговорност да временом преузимају Биро и продуже његову традицију. Први објекти Београдског водовода изграђени су по пројекту Оскара Смрекера. Касније су Ђорђе Грицкат и Милош Кордић, од 1922. па до средине шездесетих својим капиталним пројектима обликовали Београдски водоводни систем.

Први објекти Београдског водовода изграђени су по пројекту Оскара Смрекера. Касније су Ђорђе Грицкат и Милош Кордић, од 1922. па до средине шездесетих својим капиталним пројектима обликовали Београдски водоводни систем

Запослени у Пројектном бироу децембра 2014.

ПРЕГОВОРИ И ИЗБОРИ У САМОСТАЛНОМ СИНДИКАТУ

■ Драгутин Животић води једну од седница Одбора синдиката

Током месеца Самостални синдикат у нашем предузећу организује састанке по изборним јединицама, којих има 35, на којима се бирају представници у Одбору синдикалне организације. Одбор ће се конституисати крајем децембра и том приликом његови чланови тајним гласањем ће изабрати председника и заменика председника Самосталног синдиката. Истовремено ће изабрати и своје представнике у Градском одбору синдиката комуналаца.

Што се преговора тиче, подсећамо да је Радна група за израду Посебног колективног уговора за запослене у комуналној и стамбеној делатности Београда формирана решењем градоначелника 8. септембра 2014. Од тада са представницима Оснивача преговарају синдикати који имају репрезентативност на градском нивоу, а то су : Самостални, Уједињени грански синдикат Независност и Слога. Преговорима се накнадно, по стицању репрезентативности придружила и Београдска унија синдиката (БУС), у коју је учлањен и Синдикат „ЈКП Београдски водовод и канализација“ са Зораном Миловановићем на челу. **Драгутин Животић**, председник Самосталног синдиката нашег предузећа у преговорима учествује и у својству

За Самостални синдикат од посебног је значаја последњи месец 2014. Очекују да крајем децембра окончају преговоре са Оснивачем и потпишу Посебни колективни уговор за запослене у комуналној и стамбеној делатности Београда. У исто време спроводе и изборне активности за мандатни период од 2015. до 2020. године.

председника Одбора Самосталног синдиката комуналаца Београда.

О току преговора и њиховим досадашњим резултатима он каже: „Као што је познато, Колективни уговор треба усагласити са Законом о раду, а то је и прилика да се препознају и уваже специфични услови у којима раде комуналци и да им се, где год је Закон за то оставио простора, обезбеде повољнија решења.

У исто време мора се водити рачуна о интересима грађана и Оснивача. Планирано је да се уговор потпише током децембра. Онда нам предстоје преговори директора и репрезентативних синдиката на нивоу Предузећа и доношење Уговора код послодавца. Све то треба да се заврши до 29. јануара 2015. године. Што се тиче преговора са Оснивачем, још увек су у току, па овом приликом могу да поменем само до сада усаглашене чланове Уговора, као што је на пример онај који се односи на минули рад, који

ће се у износу од 0,4 одсто исплаћивати за цео радни стаж, а не само за период код актуелног послодавца. Боловање до 30 дана остаје на 70 одсто, а и слободни дани током године за различите потребе нису мењани, као ни солидарна помоћ у случају болести, набавке лекова, ублажавања последица елементарних непогода.

Што се тиче отпремнина, оне су усаглашене на 2 просека, с тим што синдикати траже да то буде градски, а не републички просек. Очекујемо да се јубиларне награде задрже, али са изменама о којима ће још бити речи. Као што је и до сада била пракса, по потписивању ових уговора Самостални синдикат ће се потрудити да чланови, али и остали запослени добију благовремену и потпуну информацију.

Исто важи и за нову систематизацију. Желим на крају свима у Новој години личну и породичну срећу и добро здравље.“

УМЕРЕНИ ОПТИМИЗАМ НЕЗАВИСНОГ СИНДИКАТА

Догађај који је без сумње обележио минулу годину је катастрофална поплава, која је задесила већи део Србије а поготово непосредну околину Београда. Схватајући сву тежину ситуације и огроман степен угрожености наших запослених, као и свих грађана из споменутог подручја, реаговали смо буквално истог часа директном материјалном подршком, а одмах затим и покретањем иницијативе да се прикупљање и дистрибуција значајније помоћи угроженима организује на нивоу предузећа

Годину која је за нама за Независни синдикат битно су обележила два момента. Са аспекта трајања Синдиката-начели смо трећу деценију. Са аспекта бројности чланства начели смо другу хиљаду.

У време оснивања Независног синдиката, оба су наведена циља изгледала далека, готово недостижна. Оно што нажалост нисмо могли да предвидимо то је да ћемо их остварити управо у годинама које, уместо смирења и опуштања, доносе све веће притиске и постављају нове изазове. У том смислу ни минула година се не може окарактерисати као мирна и уравнотежена- напротив. Уместо бављења питањима развоја и организације, као и подизања стандарда на виши ниво, понајвише смо се ангажовали око решавања егзистенцијалних проблема запослених.

Догађај који је без сумње обележио минулу годину је катастрофална поплава, која је задесила већи део Србије а поготово непосредну околину Београда. Схватајући сву тежину ситуације и огроман степен угрожености наших запослених, као и свих грађана из споменутог подручја, реаговали смо буквално истог часа директном материјалном подршком, а одмах затим и покретањем иницијативе да се прикупљање и дистрибуција значајније помоћи угроженима организује на нивоу предузећа. Са задовољством можемо да констатујемо да је оно што је у том смислу одрађено од стране ЈКП Београдски водовод и канализација можда и најсветлији пример и путоказ за актуелну и све будуће власти, како у таквим приликама треба реаговати. И у погледу несечиности и хуманости и у погледу динамике и ефикасности.

Упркос објективним тешкоћама којих смо сви свесни успели смо, као синдикат, да одржимо, чак и подигнемо ниво давања помоћи и субвенција нашим члановима, а да притом ни на који начин не угрозио финансијску стабилност наше организације. Ни овога пута нисмо занемарили своју друштвено одговорну улогу и помогли смо и онима који нису наши чланови, а којима је помоћ била преко потребна.

У организационом смислу чини нам се да смо превазишли највећи проблем у функционисању Синдиката. У дужем временском периоду имали смо реалних тешкоћа у проналажењу правих партнера, који деле наше основне принципе а са којима би се удружили и били репрезентативни на градском нивоу. Овог пута пошли смо од идеје да директно иницирамо и организујемо процес удруживања. Резултат таквих напора је настанак Новог синдиката комуналаца Београда чији су чланови у овом тренутку, поред нашег Синдиката и: Синдикат запослених ЈКП Градска чистоћа, Синдикат радника Паркинг сервиса Београд, Синдикат радника Зеленила Београд, Саобраћајни синдикат ГСП Београд. Обзиром да је у току поступак утврђивања репрезентативности НСКБ, надамо се да ћемо бити у прилици да у директној комуникацији са Оснивачем постигнемо решења која би била на општу корист свих запослених у комуналном систему Београда

Ако треба да реално оценимо годину за нама рекли би да је била тешка година- на почетку низа тешких година. Ми међутим не сматрамо да то све треба да нас обесхрабри и поколеба у уверењу да може да се ради боље и постигне више. Уверени смо да се и код наших људи све више развија свест о томе да морамо понајвише сами да се потрудимо, ако желимо да нам свима буде боље. Са тим уверењем и очекивањем да ћемо се сви заједно, упркос тешкоћама одговорније понашати и укључити у процес промена, остајемо умерени али реални оптимисти.

Користимо ову прилику да свим нашим члановима и свим запосленима пожељимо срећне предстојеће празнике у жељи да их прославе у добром здрављу и миру, који нам је свима преко потребан и да им пожељимо бољу и успешнију 2015. годину.

■ Радуре Ристић, председник Независног синдиката

БЕОГРАДСКА КАНАЛИЗАЦИЈА УОЧИ ВЕЛИКОГ ЈУБИЛЕЈА

Током 2015. Београдска канализација обележава 110 година постојања. Тим поводом подсећамо на почетке изградње овог важног комуналног система, без кога је немогуће замислити живот у престоници.

Изградња првих објеката Београдске канализације започела је 1905. године по пројектима Душана Нинковића, шефа Одсека за канализацију Општине Београдске. Првом пројекту претходило је више од 25 година расправа, иницијатива, консултација, одлука власти које се нису реализовале, понуда страних експерата. И коначно, 1903. године Градски одбор на челу са професором Костом Главинићем поверава израду пројекта вишем инжењеру Душану Нинковићу.

Са својим сарадницима Нинковић завршава пројекат 5. октобра 1904. а у марту наредне године усваја га Градски одбор. Генерални пројекат канализације Београда садржао је 76 цртежа, пет свезака табеларних прегледа и 2 генерална предрачуна за град на десној обали Саве и Дунава. Страни експерти од којих издвајамо имена Ј. Брикса и А. Фрилинга одали су ауторима признање због ваљано обављеног посла.

Са почетком изградње канализације поклапа се и решавање низа других комуналних проблема престонице: осветљење, проширење водовода, регулациони и нивелациони план, уређење Великог Калемегдана. Посебан допринос у овим подухватима има професор **Коста Главинић**, председник Београдске општине, кога ће још дуго по завршетку мандата савременици доживљавати као „живу комуналну легенду“.

Током 1905. отпочела је изградња уличних канала за санитарне отпадне воде у четири градске улице (данашње Краљевића Марка, Херцеговачке и делова бивше Ђ. Ђаковића и Душанове). До 1910. изграђено је већ 2050m колектора и 7180m цевних канала. Грађени су и врло озбиљни инжењерски објекти.

Изграђен је 1912. „Теразијски тунел“ са пресеком 2,65 / 2,30m дужине 1734m, ради превозиња отпадних вода из слива Саве у слив Дунава. Овај стогодишњи колектор и данас је у функцији и један је од кључних објеката система. У периоду између два светска рата уследила је интензивна изградња градске канализације. Долине градских потока су засипане и претваране у саобраћајнице, а потоци уведени у новоизграђене колекторе (Мокролушки, Чубурски, Кумодрашки, Бањички, Булбударски). Коришћен је само општи систем канализације, где су и употребљене и атмосферске воде увођене у исти канал.

Крајем двадесетих година двадесетог века, ондашњи шеф Канализационог одсека инжењер Миливоје Бркић овако извештава о дотадашњим резултатима и току изградње Београдске канализације:

Обука за домаћа предузећа

„Након што су расписане и одржане оферталне лицитације у августу месецу 1905. године, отпочело је са канализацијом Београда, коју је по програму требало завршити око 1915. године са претпоставком да за то време буду осигуране савска и дунавска обала, како би се могла завршити и канализација доње зоне, такозвани сепарациони систем. Прве две деонице уступљене су страним предузећима, пре свега зато што је овај посао био нов, како за Београд тако и за целу земљу. Намера је зато била, да ови радови послуже као својеврсна школа домаћим предузећима, тако да се убудуће овакви послови њима уступају и на тај начин домаћим предузећима омогући зарада, а у исто време у земљи остане капитал. Набавку керамичког материјала

До 1939. изграђено је 224 000 m цевних канала и 42 000 m колектора, као и прве две канализационе црпне станице. То је мање од 16 посто данашње мреже, али је напредак у оно време био видан

општина је све до данас задржала за себе и набављени материјал давала извођачима. На овај начин постигнуто је да се набавља једнообразни, а пре свега квалитетан материјал, „каже између осталог инжењер Бркић у свом извештају из давне 1927.

Градске санитарне власти су 1930. изразиле задовољство због масовног увођења модерних санитарних чворова са WC шољама са воденим затварачем и водокотлићима. Закључили су да ће то побољшати испирање уличних канала чистом водом. Иначе, данас уобичајен термин WC долази од скраћенице за енглески патент „Water closet“, односно „водени затварач“ Та ознака стајала је на амбалажи увозних гусаних и керамичких шоља.

До 1939. изграђено је 224 000 m цевних канала и 42 000 m колектора, као и прве две канализационе црпне станице. То је мање од 16 посто данашње мреже, али је напредак у оно време био видан.

Богатство Милутина Миланковића

На лицитацији за извођење првих радова на Београдској канализацији учествовала је и фирма барона Питела из Беча, којој је поверена изградња савског колектора. Фирму је на надметању заступао млади Милутин Миланковић, касније светски чувен математичар и астроном. Иако послат да, по потреби, поткупи утицајне политичаре, Миланковић је, сходно својим моралним принципима, одлучио да се против корупције бори квалитетом радова и нижим ценама. Захваљујући убедљивим аргументима Миланковића, Пител је добио посао. Када је банкар, Пителов партнер, чуо од Миланковића да никога није поткупио, предложио је младићу да новац из фонда за мито поделе. Када је овај и то одбио, банкар му је сажаливо предочио да тако никада неће постати богат човек. Барон Пител је, међутим, Миланковића подржао, а његово држање на лицитацији овако прокоментарисао: „И ја мислим, драги мој, да нећете постати милијардер, но има и моралних капитала, а ви ћете, сва је прилика, постати богаташ у тој некомерцијалној валути“.

КАКО СМО СЕ СУОЧИЛИ
СА МАЈСКИМ НЕПОГОДАМА

СОЛИДАРНОСТ НА ДЕЛУ

■ У нашем предузећу се није догодило да неко западне у какву невољу, а да му се не притекне у помоћ. Значајна средства Предузеће током године издваја на име помоћи по Колективном уговору у случају болести, последица елементарних непогода. Из овог фонда током мајске непогоде помоћ је примио 31 запослени у укупном износу од 5.329.008 динара, а зависно од материјалне штете исплаћиван је износ од једног до три просека. Поврх тога, солидарним одрицањем од једнодневне зараде запослени су прикупили 5.352.842 динара, који су зависно од степена угрожености расподељени на 13 наших колега искључиво са поплавлених подручја. Са двојицом од њих разговарали смо о томе како су доживели непогоду и како превладавају њене последице.

„Водовод је помогао мом детету и зато му хвала“

За неколико дана колега Милан Гурбан слави други рођендан својој ћерки. Његова породица је сада на сигурном и што је најважније на окупу. Милан је до мајске поплаве живео у Обреновцу, у породичној кући.

Од њих петоро одраслих он је био једини запослен. Ради у Служби одржавања челичних цевовода и то у одржавању катодне заштите око девет година. Срећна околност је да је дан пре поплаве у Обреновцу, због обимних киша, једногодишњу ћерку одвео код родитеља на Нови Београд. Супруга је са оцем и родбином остала у кући и када је у петак кренула

поплава, склонила се у школу „Посавских партизана“. Без обзира на опасности, решио је да се врати по жену у Обреновац. Објашњава нам како се све десило: „До Обреновца сам дошао пешке од Барича, а у град су ме пустили да би спасиоце камионом одвео до школе. У школу се склонило много људи, а међу њима и велики број деце. У периоду надолажења поплаве, вода је неких четири сата расла без престанка по центиметар на сваки минут. Сви су били у страху, јер је дошла до првог спрата, а даље нисмо имали куда.“ У школи су провели два дана и бесану ноћ, које ће се сећати целог живота. Сећа се и да су током поплаве сви били једнаки – и директор школе и председник општине и полицајац и чистач улице.

По евакуацији се вратио код родитеља, а после недељу дана од Водовода је добио стан за привремени смештај. Од пара које је добио од Предузећа купио је покућство за стан у коме сада живи. О гесту Водовода каже: „Водовод је изашао у сусрет пре свега мом детету. Дете је најважније па ми сви и све остало. Зато ми је овај гест изузетан. Захваљујем се руководству Водовода, као и својој породици на помоћи. Не дај боже да се некоме од запослених нешто слично деси – али је сигурно да може да рачуна на Водовод.“ Његова кућа, у насељу Браће Југовић, под водом је била читавих месец дана. Милан нам каже да је у кући све пропало, поплава је све однела, а једино је на свом месту остала славска икона Светог Јована. Градња нове куће планирана је на пролеће. Најважније му је да су се сви извукли живи и здрави и да сада ћерка има кров над главом. Кућа у коју је дошао и у коју је и сам пуно улагао је пропала, али је ова несрећа све њих некако зближила. Породица је из целе несреће изашла још јача, а сада се још боље слажу и више поштују. После свега што је Милан прошао, ово ће за његову породицу да буде један нови почетак, надамо се лепши и срећнији.

■ Милан Гурбан

„Људи су се показали као људи“

Онога мајског јутра, ког ће се Обреновчани сећати целог живота, наш колега Милан Вујовић, пословођа у Одељењу аутоцистерни је са супругом напустио кућу у центру Обреновца и од водене бујице се склонио код рођака, који

живе на трећем спрату стамбене зграде. Вода је на врхунцу поплавног таласа досегла до плафона његове куће.

У центру града висински стуб поплаве био је невероватна четири метра. Милан се присећа тих тренутака, „Супруга и ја смо се у последњем моменту извукли из куће и спасавајући живу главу отишли оставивши све отворено и откључано. Поплавни талас је потопио Обреновац за непун сат и није било времена за паковање и закључавање. Касније смо се чамцем за спасавање евакуисали из Обреновца и сместили код рођака у Београду, где смо остали до краја ванредне ситуације. У Обреновац сам одлазио да обиђем кућу, најчешће захваљујући нашим возилима која су тамо била ангажована.“ Милану је у поплави потопљено комплетно приземље куће, контејнер који му је служио као помоћни објекат за алат и аутомобил у дворишту. Када се све завршило и вода се повукла, а они се вратили у Обреновац, први су му у помоћ прискочили пријатељи и колеге из Водовода. Током 36 година рада стекао их је много. Избацивали су блато, обијали малтер, вадиле пропале струјне инсталације. Свака помоћ је била добродошла. Наша цистерна са водом, камиони и утоваривачи помогли су му у чишћењу и одвожењу пропалих ствари, натопљених водом. После овог драматичног животног искуства Милан са емоцијама каже: „До тада нисам у животу имао потребе да тражим било какву помоћ, али када је било најпотребније нисам остао сам у невољи. Водовод се показао као најбоља фирма. Људи су се показали као људи. Захваљујући њима оно најпотребније за живот санирано је и срећено. Овом приликом захваљујем свима који су ми помогли непосредно, или тако што су солидарно одвојили новац за помоћ угроженима.“

■ Милан Вујовић и Бојан Перишић

УСЛОВИ ЗА ПРЕВРЕМЕНУ СТАРОСНУ ПЕНЗИЈУ ЗА МУШКАРЦЕ

ПОРЕД 40 ГОДИНА СТАЖА

2015.	55 година живота
2016.	55 година и 8 месеци
2017.	56 година и 4 месеца
2018.	57 година
2019.	57 година и 8 месеци
2020.	58 година и 4 месеца
2021.	59 година
2022.	59 година и 6 месеци
2023.	60 година

ГОДИНЕ ЖИВОТА ЗА ПЕНЗИОНИСАЊЕ ЖЕНА

2015.	60 година и 6 месеци
2016.	61 година
2017.	61 година и 6 месеци
2018.	62 године
2019.	62 године и 6 месеци
2020.	63 године
2021.	63 године и 2 месеца
2022.	63 године и 4 месеца
2023.	63 године и 6 месеци
2024.	63 године и 8 месеци
2025.	63 године и 10 месеци
2026.	64 године
2027.	64 године и 2 месеца
2028.	64 године и 4 месеца
2029.	64 године и 6 месеци
2030.	64 године и 8 месеци
2031.	64 године и 10 месеци
2032.	65 година

Услови за стицање права на старосну пензију за жене мењају се тако што се постепено повећава старосна граница са 60 година живота на 65 година, у периоду од 2015. до 2032. године, али без измена стажа осигурања, који и даље износи најмање 15 година. Старосна граница ће се постепено померати за 6 месеци годишње све до 2020. године, а током наредних 12 година овај тренд ће се успорити, тако што ће се повећавати за по 2 месеца годишње све до 2032. када горња старосна граница за пензионисање жена достиже пројектованих 65 година. Изједначавање старосне границе мушкараца и жена мотивисано је чињеницом да жене у Србији у просеку пензију примају 17 година, а мушкарци 15. У Републици Српској 2008. године услов за пензионисање жена био је 60, а за мушкарце 65

година, да би се та граница 2012. изједначила на 65 година за оба пола, као што је случај и са Хрватском. У Црног Гори је 2008. граница за жене била 60, а за мушкарце 65, а сада је изједначена на 67 година. Иначе и у новом Закону задржава се услов за старосну пензију и за мушкарце и за жене од 45 година стажа осигурања, без обзира на године живота. На овај начин законодавац је заштитио осигуранике са максималним стажом осигурања, који су уједно и најдуже издвајали за пензијско и инвалидско осигурање.

Превремена старосна пензија

Превременим пензионисањем осигуранику је дата могућност да оде у пензију пре навршене опште старосне границе, уз трајно смањење висине пензије за 0,34 одсто за сваки

месец ранијег одласка у односу на општу старосну границу, која за мушкарце износи 65 година живота, док ће за жене бити променљива све до 2032. Креатори Закона хтели су на овај начин да доведу у везу висину пензије са дужином стажа, уплаћеним доприносима и предвиђеном дужином њеног коришћења . При том се осигураницима пружа могућност избора између више пензије , с једне стране и дужег периода примања, с друге стране. Примера ради, у случају мушкарца који одлази у превремену пензију са 64 године живота и 40 година стажа осугурања, износ пензије биће умањен за 4,08 посто. У случају да се пензионисе пет година пре опште старосне границе, дакле са 60 година живота и 40 година стажа, умањење ће износити 20,4 одсто, што је максимални износ пенала при превременом пензионисању. Предвиђен је и

КАКО У ПЕНЗИЈУ ПО НОВОМ ЗАКОНУ

Измене и допуне Закона о пензијском и инвалидском осигурању усвојене су 27. јула 2014. године. Најзначајније новине су изједначавање старосне границе за одлазак у пензију жена и мушкараца постепено од 2015. до 2032. године и увођење опције одласка у превремену старосну пензију уз трајно умањење њеног износа, такође од 2015.

прелазни период од 2015. до 2023. године, током кога ће бити могуће превремено пензионисање са мање од 60 година живота, али уз трајно умањење пензије од 20,4 одсто.

Од 2032. године посебан стаж за рађање деце

Изменама закона уводи се и потпуно нова мера - посебан стаж за рађање једног, двоје или троје деце. По новим прописима мајка за једно рођено дете добија шест месеци додатног стажа, за двоје деце годину дана, док јој за троје, као и до сада, следује додатни стаж од две године. Посебан стаж, за разлику од стажа осигурања, није услов за остваривање права из пензијског и инвалидског осигурања. Иако није од значаја за стицање услова на пензију, овај посебни стаж, заједно са стажом осигурања утиче на њену висину. Ова одредба почеће да се примењује од 1. јануара 2032. године.

Бенефицирани стаж

Заштита осигураника који раде тешке послове у отежаним условима остварује се рачунањем стажа осигурања са увећаним трајањем и снижавањем старосне границе за стицање права на старосну пензију. Степен увећања стажа осигурања може износити два, три или четири месеца на годину дана рада, а највише се за 12 месеци ефективно проведених на овим пословима може рачунати као 18 месеци стажа осигурања. Старосна граница за ове осигуранике може се снижавати највише до 50 година живота, а до 55 година осигураницима са степеном увећања од два, три или четири месеца годишње.Услов за увећано рачунање стажа је најмање 10 година ефективно проведених на тим пословима, односно пет ако је утврђена инвалидност. Уз овај, уводи се и додатни услов за стицање права на снижавање старосне границе за пензионисање без казних поена, а то је најмање две трећине стажа на овим пословима у односу на укупни стаж.

УСЛОВИ ЗА ПРЕВРЕМЕНО ПЕНЗИОНИСАЊЕ ЖЕНА

2015.	36 година и 4 месеца стажа и 54 године и 4 месеца живота
2016.	37 година стажа и 55 година живота
2017.	37 година и 6 месеци стажа и 55 година и 8 месеци живота
2018.	38 година стажа и 56 година и 4 месеца живота
2019.	38 година стажа и 6 месеци живота и 57 година живота
2020.	39 година стажа и 57 година и 8 месеци живата
2021.	39 година и 4 месеца стажа и 58 година и 4 месеца живота
2022.	39 година и 8 месеци стажа и 59 година живота
2023.	40 година стажа и 59 година и 6 месеци живота
2024.	40 година стажа и 60 година живота

Превременим пензионисањем осигуранику је дата могућност да оде у пензију пре навршене опште старосне границе, уз трајно смањење висине пензије за 0,34 одсто за сваки месец ранијег одласка у односу на општу старосну границу

Предраг Богдановић (десно) на Сајму и форуму вода у Белекспоцентру почетком новембра 2014.

АКТИВНОСТИ УДРУЖЕЊА ЗА ТЕХНОЛОГИЈУ ВОДЕ И САНИТАРНО ИНЖЕЊЕРСТВО

Београдски водовод са годишњом производњом од преко 200 милиона кубних метара квалитетне, здравствено исправне воде за пиће и конзумом који чини преко милион и по Београђана, привреда и комунални системи града има лидерску позицију међу водоводним и канализационим системима у земљи и региону. Као водећи водовод БВК има значајну улогу у струковним удружењима - Удружењу водовода и канализације Србије и Удружењу за технологију воде и санитарно инжењерство (Београд), а члан је и Друштва инжењера и техничара Србије и Друштва за заштиту вода. Поред националних, БВК је члан и Међународног удружења водовода подунавских земаља (IAWD). Оваква позиција Предузећа носи са собом велику одговорност и обавезу да са другим водоводима подели стручна знања и радна искуства.

Ове године Удружење за технологију воде и санитарно инжењерство организовало је у априлу на Златибору међународну конференцију „Отпадне воде, комунални чврсти отпад и опасан отпад“; међународну конференцију „Водоводни и канализациони системи“ на Јахорини у јуну 2014. године, а заједно са Привредном комором Србије организовало је Сајам и форум вода у београдском Белекспоцентру од 04. до 06. новембра, са задовољавајућим бројем учесника, излагача и стручних презентација..

Као и ранијих година 05. децембра

2014. године у Привредној комори Србије одржан је и традиционални Аквафест.

Предраг Богдановић председник Удружења за технологију воде и санитарно инжењерство задовољан је овогодишњим активностима: „У склопу програма сарадње подунавских земаља (IAWD) и Светске банке био је организован програм јачања водоводних асоцијација и водовода. Кроз тај програм Удружење је припремило уређени превод немачких техничких правила (DVGW). Ради се о 11 техничких правила о снабдевању водом.“ Поред овог програма Богдановић издваја и сарадњу у

области асет менаџмента, где су ЈКП Београдски водовод и канализација и Удружење за технологију воде заједнички наступили: „Направили смо велики помак и показали најбоље резултате у асет менаџменту уз помоћ Међународног удружења водовода подунавских земаља. У региону постајемо чвориште за обуку српских, али и регионалних водовода“. У оквиру IAWD одржано је и неколико састанака на тему енергетске ефикасности. У Привредној комори Србије 22. октобра одржан је успешан округли сто о стању снабдевања водом у Србији, у коме су учествовали представници надлежних министарстава: Саобраћаја, грађевинарства и инфраструктуре, Пољопривреде и заштите животне средине, Државне управе и локалне самоуправе и Министарства здравља.

За предстојећу 2015. годину председник УТВСИ најавио је наставак сарадње са Међународним удружењем водовода подунавских земаља у оквиру започетих програма. Планирано је да следеће године саветовање „Отпадне воде, комунални чврсти отпад и опасан отпад“ буде одржано у Будви, док ће регионални скуп на Јахорини, Сајам и форум, као и Аквафест задржати традиционалне локације и термине.

„ВРАЧАР“ СЕ УЛЕПШАВА ЗА ЗИМСКУ СЕЗОНУ И НОВУ 2015. ГОДИНУ

АНКЕТА

ГОСТИ О „ВРАЧАРУ“

ДУШИЦА ВАВАН, заменица шефа Службе књиговодства, одмаралиште посећује већ 10 година. О „Врачару“ има само речи хвале: „Задовољна сам услугом у Бањи, особље је изузетно љубазно, а храна је увек добра. Када временске прилике нису дозвољавале одлазак на излете, време сам проводила у дневном боравку, који је лепо срећен за дружења.“ Душица је имала прилику и да се увери да су родитељи са децом увек наилазили на разумевање и да им је особље излазило у сусрет. Каже нам да у Бању воли да иде са супругом и истом екипом, тако да се са колегиномцом Олгицом Видаковић, која је сада у пензији, Ацом и Николом Гаћешом увек лепо проведу. Током боравка често праве излете до Гоча и Копанника, а седам дана дружења пролети зачас. За цену смештаја без размишљања одговара: „За те паре не можеш нигде да одеш, а да ти буде тако лепо и пријатно“. Душица је имала прилику и да један дочек Нове године проведе у одмаралишту и тада се лепо провела. За крај нам, увек насмејана и лепо расположена поручује: „Од Бање не одустајем док год будем у прилици да користим могућност боравка у нашем одмаралишту“.

МИЛАН ЧЕЛЕБИЋ, шеф Службе за управљање и контролу интегрисаним системима менаџмента и стандардизацију БВК, ове године је имао прилику да посети одмаралиште „Врачар“ због пословних обавеза. До сада није одлазио на одмор у Бању, а како каже највише утисака на њега је оставила домаћинска атмосфера у одмаралишту: „У нашем објекту у Бањи све је чисто и уредно, а запослени се труде до максимума. Похвалио бих све, управницу, куvara, рецепционерку. Сви они се труде да вам улепшају боравак.“ Милан је у одмаралишту „Врачар“ био поводом имплементације стандарда ISO 9001:2008 - Захтеви система менаџмента квалитетом, као и принципа HACCP - безбедност хране, ради добијања сертификата. Увођење стандарда система квалитета је неопходно, како би се побољшале перформансе услуга одмаралишта и како би исте убудуће могле да буду понуђене и трећим лицима. Колега Челебић би запосленима радо препоручио одлазак у одмаралиште, а за себе каже: „Променио сам мишљење према боравку у Врњачкој Бањи. Када ми се буде указало нешто слободног времена, радо бих отишао на одмор у наш Врачар. Тамо се свако осећа као да је у гостима код рођака или још боље - код своје баке.“

Малишани крај нове чесме у насељу Лабудово брдо

Отварање мобилне чесме у Кнез Михаиловој

О НОВИМ ЧЕСМАМА И ВРЕМЕШНОЈ ФОНТАНИ

Наше предузеће је поред своје основне делатности ангажовано и на одржавању градских чесама и фонтана. До ове године водили смо бригу о 130 јавних чесама, 39 фонтана и водоскоку „Гејзир“ на Ади Циганлији. Од 2014. године Београд је богатији за три нове чесме, а у центру града су по први пут постављене и две мобилне јавне чесме, по угледу на град Беч

У јуну ове године у насељу Браће Јерковић, у присуству званичника и бројних суграђана, пуштене су у рад нова чесма и реновирана фонтана, која до тада дуго није била у функцији. Ова мала „водена оаза“ налази се на платоу у парку изнад пијаци.

Већ наредног месеца пуштена је у рад нова чесма у Улици Луке Војводића у Скојевском насељу.

У јулу је прорадила и чесма у насељу

Лоша комуникација на добробит уметности

У програму редовног одржавања нашег Предузећа је и фонтана „Борба“ на кружном платоу у срцу Калемегдана. Ова оаза свежине, окружена столетним стаблима, омиљено је место окупљања бројних генерација. Бронзану фигуру рибара, који се бори са змијом излио је вајар Симеон Роксандић, давне 1907. године, наменски за изложбу у Лондону. Стицајем околности, током транспорта овог уметничког дела, до аутора је доспела погрешна информација да је брод потонуо, а статуа заувек изгубљена. Роксандић се латио посла и на основу гипсаног модела излио новог рибара. Како је и онај претходни срећно допловио до Лондона и вратио се назад у Београд, одједном су се код Роксандића обреле две истоветне статуе. Једну је од уметника откупила Београдска општина и поставила је 1912. године недалеко од улаза на Калемегдан, док је друга завршила на загребачком Гричу.

Лабудово брдо у Улици сердар Јанка Вукотића у парку, недалеко од основне школе „14. октобар“.

У Београду по први пут постављене и мобилне чесме

У септембру месецу смо, по први пут од како одржавамо чесме, пустили у рад и две нове мобилне чесме у центру града, на почетку улице Краља Милана, на Тргу Славија и у Кнез Михаиловој улици код Културног центра Београд. За пројекат инсталација, као и одређивање места где ће оне бити постављене, побринуло се наше предузеће. Београдски модел чесме урађен је на основу прототипа чесама које се постављају на најпрометнијим локацијама у центру Беча. Мобилне чесме практичније су и јефтиније решење од досадашњег ангажовања ауто-цистерни током дана са високим дневним температурама.

Фонтана „Борба“ на улазу у Калемегдан

ОВОГОДИШЊИ УЧИНАК ДОБРОВОЉНИХ ДАВАЛАЦА КРВИ

Даваоце крви је на њиховој Годишњој скупштини поздравио директор Предузећа Светозар Веселиновић

Три редовне акције прикупљања крви, у јануару, мају и септембру 2014. године добровољни даваоци крви ЈКП „Београдски водовод и канализација“ организовали су традиционално, у сарадњи са Институтом за трансфузију крви Србије у пословним просторијама предузећа у Делиградској број 28.

У сарадњи са Институтом за трансфузиологију ВМА организације су две ванредне акције - поводом Петровдана, славе нашег предузећа, после које је уприличено крстарење бродом „Топчидерка“ за све даваоце крви и њихове госте из других удружења Републике Србије и Републике Српске, који су такође учествовали у акцији. Повод за другу ванредну акцију 14.11. 2014. године била је слава нашег Удружења, Свети Врачи Козма и Дамјан.

Ванредна акција организована је и у августу у Гучи, поводом манифестације „Сабор трубача“ у сарадњи са Савезом Д.Д.К. Републике Србије и Институтом за трансфузију крви Србије.

Поред ових 6 акција, организовали су у више наврата наменско давање крви, када поменути институти нису располагали крвљу одређених крвних група и резус фактора у потребним количинама за наше болесне или повређене колеге и чланове њихових породица.

Током године на акције се

одазвало 384 даваоца, који су дали 357 јединица драгоцене течности, а из здравствених разлога одбијено је 27 хуманиста који су понудили крв. Миодраг Ставрић, секретар

Удружења примећује да још увек није адекватан одзив давалаца када су потребни тромбоцити, који се дају болеснику директно преко апарата – сепаратора. Узрок томе је што поступак нешто дуже траје, а давалац мора да буде савршено здрав. Наравно, код једног броја људи присутне су и заблуде о овом поступку, као што је случај и са давањем крви. Зато су током

године мотивација, едукација и популаризација давалаштва, као и омасовљење у нашем предузећу, били наши примарни задаци, које преносимо и у наредну годину, каже Мирослав и наглашава да су остварили традиционално успешну сарадњу са многим удружењима давалаца и организацијама Црвеног крста широм Републике Србије и Републике Српске. Даваоци оцењују на крају године да су успешно обавили свој задатак, јер су свима који су им се обратили обезбедили драгоцену течност. У сарадњи са Службом за пројектовање и

планирање и колегама Зораном Ратковићем и Љубивојем Станковићем направили су електронску базу података за добровољне даваоце крви и чланове Удружења ДДК. У знак пажње због добре сарадње, Црвени крст Београда и Организација Црвеног крста Врачар наградили су уметничким сликама истакнуте активисте и вишеструке даваоце крви из нашег Удружења: Љиљану Спасеновић и Бојана Делибашића, који је и вишеструки давалац тромбоцита.

Даваоци истичу да су током целе године велику подршку и помоћ у реализацији активности имали од Надзорног одбора предузећа, пословодства као и од Самосталног и Независног синдиката, па им се овим путем захваљују.

Љиљана Спасеновић

Бојан Делибашић

ЗБОГ ВОДОМЕРА И У ХЛАДНУ ВОДУ

О томе колико је важан и тежак, али и занимљив посао читача водомера разговарали смо са колегом Спасојем Ђорђевићем. У Одељењу читача водомера ради 20 година. Од тада се, како каже Спасоје, доста тога променило. Некада су читачи са собом носили читачке књиге у које су записивали стања, док сада имају модерне мале рачунаре „пидионе“, којима очитана стања директно шаљу Служби наплате.

По потреби фотографишу ванредне ситуације и записују коментаре о стању водомера. Колега Ђорђевић најчешће ради на подручју Чукарице, Палилуле или у Батајници, када учествује у групном читању. Најдуже радни на подручју Чукарице, где га готово сви домаћини добро познају. Када виде униформу и знак Водовода знају којим послом долази: „Углавном немам проблема, омогућавају ми да обавим свој посао. Понекад ме и послуже кафом или соком“.

Када наиђе на потрошаче спремне на свађу и дискусију око тога да ли је очитано стање на водомеру реално, увек поступа на исти начин „Никада не улазим у расправе и свађе. Мој савет је увек да се преконтролишу кућне инсталације и провере чесме и котлићи. Уколико су примедбе оправдане потрошачима дајем телефон надлежног референта, како би се утврдило да ли постоји неко скривено цурење мимо кућних инсталација.“

Популарни Спале, како га зову колеге, труди се да у сваком домаћинству очита водомер. Сматра да је тако најбоље и за потрошача и за Водовод. Вођен уверењем да посао мора да се заврши, успешно савладава препреке, као што су негостољубиви пси у двориштима или недоступни шахтови. У случајевима када не нађе власнике, или је склониште блокирано, оставља „казанице“, обавештења којима заказује свој наредни долазак. Тек после неколико неуспешних покушаја очитавања водомера, потрошачу се потрошња обрачунава по просеку, до следећег очитавања.

И тако четири до пет пута у току године Спасоје очита по 4000 водомера, колико их има на рејону. Дневно пређе и до четири километра пешачећи од водомера до водомера. Водомери се очитавају док то дозвољавају временске прилике, најчешће до првог снега. Највеће проблеме му представљају стара водомерна склоништа, која се обрушавају, често су пуна воде тако да не може да се приђе водомеру, или не постоје пењалице. У неколико наврата, на местима где није било пењалица, упао је у хладну воду и морао да зове колеге да га избаве из неприлике. Спасоје има добру сарадњу са колегама читачима и каже да сви заједно раде тежак, али и занимљив посао, који је значајан за Београдски водовод, али и за грађане.

Стално отворен конкурс

У Београдском водоводном систему распоређено је 183.025 водомера, које 69 читача током године очита четири или пет пута, док се водомери великих потрошача очитавају месечно. Један круг читања, зависно од временских и других услова на терену, уме да потраје два до два ипо месеца. О тежини посла читача најбоље сведочи чињеница да је интерни конкурс стално отворен, али заинтересованих већ дуго нема. Иначе, током 2014. године, до првих дана децембра, замењено је 33.665 водомера, а сервисирано 37.526 уређаја.

■ Спасоје Ђорђевић на свакодневном послу

ШТА РАДИМО КАДА НЕ РАДИМО

Сусрети са колегама који ће нас можда инспирисати да у Нову годину закорачимо са новим, здравијим навикама или се у слободно време посветимо креативном хобију.

ПЕШКЕ СЕ ДАЉЕ СТИЖЕ

Влада Радивојевић је референт рекаламација и информација у центрима за потрошаче на Пиониру, у Данијеловој и Кнеза Милоша. Његов посао је да прима странке и одговара на сва питања у вези са рачунима за воду, даје савете и сугестије, ако постоје неки проблеми.

После 26 година искуства у Служби продаје није му тешко да се снађе у најразличитијим ситуацијама из овог домена, а за свој посао каже да је динамичан, понекад стресан, али и да има лепих тренутака у раду са људима. Поред посла у Водоводу, Влада се од 1999. године активно бави и планинарењем. Од већих врхова је освојио Мон Блан, Мусалу, Триглав и многе друге врхове бивше Југославије и Балкана. Као члан Планинарског друштва „Железничар“ од 2007. године је и лиценцирани водич.

Води углавном пешачке туре по Србији, али и по Црној Гори. Сваког викенда иде на неко пешачење, а уобичајене дистанце су до 20km и 1000m успона. Владине омиљене туре су Хомоље, Бесна кобила, Сува и Стара планина и зато стоји иза тврдње „Србија је земља за пешачење, а Црна Гора за планинарење“. У походима му се често придружују и колеге Водовођије, а чули смо и да за његове туре

■ Влада Радивојевић (трећи с лева)

увек влада велико интересовање. Позива све колеге из БВК да му се придруже на традиционалној новогодишњој кружној тури око Авале, која је планирана за 01.01.2015. године. Зинтересовани могу да му се јаве на бројеве 8838 или 063/735-7463.

Уколико не буде снега, за шетњу су довољне и јаче патике. Креће се са извора Сакинац и завршава се на истом месту. Колеге о најави тура могу да се информишу и на налогу twitter.com/planinarenje. На крају нам Влада поручује „Пешачење и планинарење су најјефтинији начин да сачувате здравље, а где је пешачење ту је и дружење. Зато закорачите у Нову годину са новим животним стилем“.

ПОХВАЛА МАНАСИЈИ

*Угоднице коју Бог увек разуме
Остајеш на ветрожегу умивена
Кад се расточи и појање звоника
Кореном дубоким, крстоносним шуме
Господом на стражи за неброј времена
Душу ко смиље небеског коњаника*

*Месец из тмине слетео на пут, пева
Деспоту Стефану, Светим ратницима
Манасију, докле твој поглед допире
И Златним Четворојеванђељем снева
Ресавским недогледом и вођњацима
Осањана вековима не умире*

*Пребиваш ли у молитви ил сновима
Пејзажи твоје душе плави и златни
Манасију, докле твој поглед допире
Јутрос сам отерао сан ветровима
Корени нам дубоко укорени
Месечина ти над кулама извире !*

Овом песмом наш колега Милан Косовић из Службе за комуникацију и координацију односа са грађанима освојио је награду на овогодишњем Четвртог међународном сабору духовне поезије у Раковици.

ШТО ЗАМИСЛИ - ТО И НАПРАВИ

Колега Миодраг Арсенић ради на црпној станици Дедиње као машиниста. У Београдском водоводу је запослен 30 година, а првих 18 радио је на Бежанији као филтерџија. На позив тадашњег шефа погона Бежанија, Петка Шишовића, с обзиром на добро обављање радних обавеза, добио је могућност да пређе на црпну станицу Торлак као машиниста. Каже нам да посао машинисте, који обавља већ 12 година, није тежак, али је одговоран и захтева одређену посвећеност.

Поред сталног посла у Водоводу, Миодраг има и радионицу у којој поправља тешко хаварисане аутомобиле. Апарат за варење, брусилце и бушилице, осим као алат за поправке, користи и за прављење неких занимљивих предмета. Може се рећи да су то Миодрагове скулптуре, иако их он тако не зове. Објашњава нам и како долази до материјала: „Предмете правим од остатака материјала из радионице, бачених ствари или делова са аутомобила, веш машина и свега што може да се рециклира и претвори у нешто племенито. На пример од бачених кугластих лежајева правим сам гроздове.“ Са кованим гвожђем Миодраг ради толико дуго, да се више и не сећа када је почео и тврди: „Све што се замисли или види то може и да се направи.“ Од

кованог гвожђа прави разне елементе ентеријера, кревете и дворишне капије. Занимљиве предмете - скулптуре које је правео су бицикл, реплика пиштоља Лугер из 1940. године, цвеће (руже од лима), сат, лустер, рибе, пећарош са упецаном ајкулом. Материјали које најчешће користи за прављење скулптура су гвожђе, дрво и лим.

До сада никада није организовао изложбу, јер има пуно посла, мада је имао идеју: „Једне године сам мислио да

направим изложбу радова за Петровдан, како би људи поред окупљања и весеља имали и неки занимљив доживљај. Идеја ипак није реализована.“ Креативне предмете које прави не воли да продаје, јер се тешко одваја од њих, а и не зна како би им одредио цену. Поред овог хобија, Миодраг је моториста, а понекад одлази и на Хиподром на јахање. Мотором је обишао целу Србију, а сваке године заједно са око 1000 моториста, традиционално за Видовдан, иде на Косово.

■ Миодраг Арсенић

ДА НИКО НЕ БУДЕ ЖЕДАН

Житељи престонице Србије пију најквалитетнију и плаћају најјефтинију воду у Европи. Тако је већ дуже од једног века

Милош ЛАЗИЋ

На дунавском кеју испред Спортског центра „Гале Мушкатировић“, тачно у подне тог врелог јулског дана, укрцали смо се на „Топчидерку“, како бисмо са старим пријатељима из Јавног комуналног предузећа „Београдски водовод и канализација“ и њиховим гостима обележили 122 године успешног рада и притом чули причу о плановима за наредних стотинак година. Истина, чисто сумњам да ћу бити у прилици да проверим да ли ће им се ти планови и обистинити, али прија заповити на таласима река и маштарија. Било је и лепо, и поучно, а једина замерка нашим врлим домаћинима је што су нам понудили све, чак и од птице млеко, али не и – воду „чесмовачу“, свој најпознатији бренд.

Ево шта сам видео, чуо и стигао да забележим током тих неколико сати пловидбе и дружења.

Бунар жеља

Господин Миле Миладиновић рођен је 1922. године у Београду, у малој породичној кући која се налазила на месту данашњег здања Општине Стари град, на углу Македонске и Нушићеве улице. Када би га заскочиле успомене, причао би нам о мајчиним батинама, јер се играо с чесмом која је крајем те деценије осванула и у њиховој авлији, а као највећа цивилизацијска тековина тог времена. Кад сам чуо ту причу, сетио сам се да су дахије ушле у град на измаку 18. века кроз тунеле мокролушког водовода, који су изградили Римљани чим су град преотели од Келта. Зато се и намеће питање: откуд

ДРУГИ О НАМА
**ИЛУСТРОВАНА
ПОЛИТИКА**
ЈУЛ 2014. ГОДИНЕ

„Лична карта“

Од оснивања, на Петровдан 1892. године, Београдски водовод је увећао производњу воде за готово двеста пута: са 2.800 на 550.000 кубних метара дневно.

Сада Београдски водовод годишње произведе више од двеста милиона кубика воде у својим погонима Макиш, Беле воде, Баново брдо, Бежанија и Винча. Прерађују се површинске, сирове воде из Дунава и Саве, и подземне воде с приобаља Саве. Посредством новог и сложеног техничко-технолошког система, који поред пет погона за прераду воде чине и 146 бунара, 52 црпне станице и 3.587 километара дистрибутивне мреже, Београдски водовод снабдева више од милион и по Београђана, и целокупну привреду, као и све комуналне системе града са квалитетном, здравствено исправном водом за пиће.

да престонички водовод тек овог Петровдана обележава 122 године рада? Да се дода бар још једна нула иза, опет је мало! То је тако, објаснили су ми, јер је 1892. године пуштена у рад прва „фабрика воде“ у Макишу, испод Белих вода. Водовод је тада испоручивао по педесетак литара воде дневно сваком житељу Београда, колико моја добра супруга данас потроши за прање судова после празничног ручка, или бар стотинак пута мање него што мој познаник из Зуца пролије по башти у млако летње предвечерје.

– Да ли си приметио да људи данас не пију воду када су жедни, већ да не би били жедни – рекао ми је ономад професор др Бранимир Несторовић у намери да ослика наш богателишући однос према води.

Одговорио сам му да је арапска цивилизација, која је и створила култ воде, прокламовала правило да се она има пити увек и свуда у – три гутљаја. Или, да се пијаћа вода мора штедети и кад је има у изобиљу... што ће и нама „сванути“ када, и ако, једнога дана будемо плаћали праву цену те драгоцене течности!

Београд ни данас нема издвојен систем с такозваном техничком водом, чија је производња једноставнија и, дакле, много јефтинија. Када сам о томе заподенуо разговор с нашим домаћинима добио сам сасвим разумно објашњење да је реч великим парама (којих нема) и огромном послу (који би потрајао барем кроз неколико генерација), али и да размишљају о њему већ деценијама.

Објаснили су ми и зашто су водовод и канализација под истом капом. Није реч о инсталацијама, или слично организованог инфраструктури, већ је то зато што без воде не може бити ни канализације. Довољно.

Једино питање које је остало без одговора било је – зашто се београдска вода не флашира и продаје по свету? Наиме, она се квалитетом може мерити с многим од оних „брендираних“, познатих и, следствено томе, прескупих! А,

понаде сам се, јер управо довршавају нову фабрику воде у Макишу.

У вези са том фабриком, коју пријатељи из водовода с поносом спомињу као „капиталну инвестицију“ (што ја преводим као нешто што нас много кошта), добио сам лаконско тумачење: „Вода је најскупља кад је нема!“

Шездесет извора

Вечни град лежи на седам брежуљака, а Бели град на чак двадесет два, па је брдовитији од Рима (да не набрајам, забројаћу се). Али, да ли неко зна колико река и потока протиче кроз престоницу Србије?

У новинарској братији коју су чинили Славољуб Качаревић, Никола Ђурчић, Жарко Ракић, Петар Мићковић, Саша Апостоловски, Горан Козић, Жељко и ја, „сецовало се“ на сигурних три: Дунав, Саву и Топчидер. Тек кад смо почели да откопавамо и затрпане речице што теку подземљем Београда, догурали смо до четрнаест, а највероватније нисмо успели све да ишчупамо из сећања.

Нека ми опросте земљаци пострадали у поплавама, али Србија је заиста богата водом, па уз оне обећавајуће пароле „храна је наша нафта“, или „уљни шкриљци су наша нафта“, намеће се питање зашто се нико до сада није сетио да и воду промовише у „нашу нафту“? Па, онолика Француска се хвалише са шездесет извора различитих а квалитетних минералних вода... колико их има и на нашем оволичном Копеонику! Добро, то је питање за Владу Србије, а не за Београдски водовод.

Иначе, прича о флаширању и продаји „београдске воде“ пала ми је на памет када сам дознао да Јавно комунално предузеће „Београдски водовод и канализација“ има више од двепо хиљаде запослених, али и да Београђани, нас бар два милиона, пијемо најбољу и плаћамо најјефтинију воду у Европи.

Зато, иако није „округла“, срећна нам 122. годишњица.

АРХИПЕЛАГ ХИЉАДУ ОСТРВА

„Хиљаду острва“ је име архипелага који се налази дуж границе између Канаде и Сједињених држава, у области реке Сен Лоренс, која истиче из северо-источног дела језера Онтарио.

Ова острва се пружају на око 80 км низводно од Кингстона у Онтарију.

Канадска острва се налазе у провинцији Онтарио. Америчка острва припадају држави Њујорк. Острва којих има укупно 1,793 крећу се од оних величине од преко 100 км² до мањих на којима се налази само по једна кућа, па чак и још мањих, ненастањених, сачињених само од стена које служе као дом мочварним птицама селицама. Број острва је утврђен критеријумом да свако острво мора да буде изнад нивоа воде током целе године, да буде веће од једне квадратне стопе (око 930 цм²), и да се на њему налази бар једно живо дрво. Ова област је веома популарна

за летовања, међу камперима и једриличарима, и често се помиње као „светска престоница слатководних једриличара“.

Кроз ову област често плове велики трговачки бродови који пролазе кроз Лоренцов пролаз, али је она толико замршена подводним прудовима и стенама да се често изнајмљују поморски пилоти да помогну бродовима да прођу. На неким местима је вода толико бистра да може да се види стеновито дно на дубини од 24 м. Та видљивост је била смањена на свега неколико стопа док воде није населила

једна врста мушула (Zebra Mussels), негде средином деведесетих година прошлог века. У овој области насукало се неколико бродова па је ово омиљено место за рониоце. Иако се већина насуканих бродова налази на дубини од више од 30 м испод воде, неки су на дубини од само 4,6 м и могу лепо да се виде са палубе.

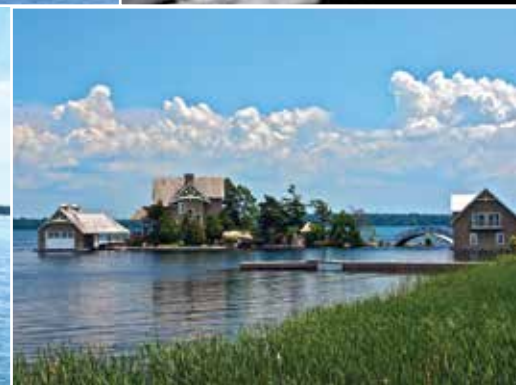
Око двадесет од ових острва сачињавају национални парк Сен Лоренс, најмањи међу канадским националним парковима. УНЕСКО је 2002. године прогласио ову област за Светску резерву биосфере.

Највеће острво у групи, Вучје острво, се комплетно налази у Онтарију. Поред Вучјег острва, али као део државе Њујорк, налази се острво Карлтон, место оштећене тврђаве, коју су 1799. године саградили Британци, током Америчке револуције. Острво су заузела три америчка војника у току Рата 1812. и оно је и до данас остало део америчке територије.

Градови чија се имена највише везују за Хиљаду острва су Еликзандрија Беј, Њујорк и Гананок, Онтарио. На обе стране, бродови и једрилице могу бесплатно да пристану и њихови путници да изађу и прошетају кроз градове, посете продавнице сувенира, ресторани и посластичарнице који се налазе окол.

ЗАНИМЉИВОСТИ:

- Једна од малобројних плажа на архипелагу Хиљаду острва, Потерова плажа на америчком острву Грајндстоун, има фино плитко пешчано дно, са постепеним падом, и савршена је за купање.
- Познато као добро место за риболов, залив Ил је плитак залив, југозападно од острва Велсли. Из ваздуха, овај залив подсећа на карипске, са кристално чистом водом тиркизне боје и пешчаним дном.
- Замак Болт, сведок велике љубави једног мушкарца према његовој супрузи, држава је комплетно реновирала и данас може да се посети бродом или у оквиру туристичке групе. Ово имање са зградом од 120 соба исто тако може и да се изнајми за венчања.
- У старинском музеју чамаца у Клејтону могу да се виде старински дрвени чамци који су се некада израђивали у тој области.
- Певачев замак на Тамном острву је приватно реновиран и такође отворен за туристе. Фредерик Бурн је тражио да се у замку направе тајни пролази да би могао да шпијунира своје госте.

Чланови друштва, Џорџ Буш старији заокружен

ТАЈНО ДРУШТВО

На самој граници Америке и Канаде на реци Сен Лоренс лежи Острво јелена. Једно од хиљаду острва архипелага којим крстаре милиони туриста, оку радозналаца доступно је само споља. Острво јелена пружа гостопримство тек шачици одабраних који, из генерације у генерацију, на 160.000 квадратних метара копна, 177 година потврђују приврженост братству „Лобања и кости“ зачетом у студентским данима, на америчком универзитету Јејл. Острво је власништво труста „Расел“, названог по оснивачу, генералу Вилијему Хантингтону Раселу. Он је, уједно, са Алфонсом Тафтом, 1832. године основао и „Лобању и кости“, нову верзију тајних студентских друштава, каква су раније зачета у Немачкој.

Од тада, у елитној школи „Будући лидери“, чији је мото: „За Бога, за државу и за Јејл“, група најпробранијих међу пробранима окупља се иза симбола - лобање са прекрштеним костима, изнад броја 322. Само пробраних 15 студената сваког пролећа, на дан 16. априла, позива се у „Гробницу“, камено утврђење без прозора, на ритуал иницијације у братство. Будући чланови врбују се из редова оних који највише обећавају, посебно из Политичке уније Јејла, универзитетских новина, спортских и културних клубова, да би, када дипломирају, постали доживотни чланови. Овај ексклузивни клуб нема никад више од око 800 живих чланова. Велики број чланова „Костију“ стигне до највиших позиција, што је и главни циљ - поставити што више чланова на места моћи - председника, шефова кабинета, судија Врховног суда, директора великих компанија, шпијуна, сенатора. Братству „Лобања и кости“ припадали су амерички председници Вилијам Тафт, оба Буша, сенатор Џон Кери, оснивач магизина „Тајм“ Хенри Лус, дипломата и саветник председника Аверел Хариман, члан америчког врховног суда Потер Стјуарт, актуелни Обаин економски саветник Астан Голзби. Доскорашњи председник Буш је позвао пет бивших „костију“ у своју администрацију, а историјским тренутком друштва сматра се онај када су за председника САД „трчала“ два члана - Џорџ Буш и Џон Кери. (Д. Савић)

Око двадесет од ових острва сачињавају национални парк Сен Лоренс, најмањи међу канадским националним парковима. УНЕСКО је 2002. године прогласио ову област за Светску резерву биосфере.

СРЕЋНА НОВА 2015. ГОДИНА
И НОВОГОДИШЊИ ПРАЗНИЦИ

БЕОГРАДСКИ
ВОДОВОД И
КАНАЛИЗАЦИЈА

ДОБРИ ЛЉУДИ
ДОБРА ВОДА